

Tanulmányi kirándulás 2017. 09. 05.-07.

HAT-17-01-2017-000509 Tanulmányút Partium, Belső Erdély és Dél - Erdély tájain

2017. június elején örömmel fogadtuk a hírt, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából meghirdetett, "**Tanulmányi kirándulás hetedikeseeknek**" című, **HAT-17-01** kódjelű pályázati felhívásra benyújtott **Tanulmányút Partium, Belső Erdély és Dél - Erdély tájain** című pályázatunkat elfogadták, és nyertes pályázatként támogatásban részesültünk. Az elnyert összeg: 1 920 000 Ft.

Mivel több osztály tanulói vettek részt a programban, ezért szülői értekezleteken megbeszéltük a tennivalókat. A kirándulás előtti héten előkészítő órákat tartottak a pedagógusok számunkra. Osztályfőnöki órákon tisztáztuk, térképen végig néztük a 3 napos kirándulás útvonalát. Történelem órákon felelevenítettük Magyarország és az erdélyi nemesség szerepét a magyar történelemben, külön kitértünk Hunyadi Mátyásra és családjára. Sok új ismeretre tettünk szert, megtudtuk, hogy mely területeken élnek még nagyobb arányban magyarok. Megbeszéltük ennek történelmi okait, és kíváncsian vártuk, hogy mit fogunk tapasztalni a kirándulás során, s hogyan élnek meg a magyarok a kisebbségi lét viszonyait. Magyar órán beszéltünk Arany János életéről és költészetéről is.

Az utolsó tanítási napon még összejöttünk egy utolsó megbeszélésre, itt elhangzott, hogy melyek a legfontosabb dolgok, amiket magunkkal kell vinnünk. Szilvi néni pedig az út során elvárt illendő viselkedésről beszélt nekünk. A legjobban a szállás foglalkoztatott bennünket.

Csütörtök reggel háromnegyed 6-kor gyülekeztünk az iskola előtt. Bepakolás, néhány csoportkép készítése, és névsorolvasás után elindultunk. Pár óra múlva a román határhoz értünk, csendesen néztük, ahogy a határőrök komoly ábrázattal ellenőrizték az iratainkat, majd

a határt átlépve fellélegeztünk. Nagyszalontán megnéztük Arany János emlékmúzeumát, amely ma Nagyszalonta Önkormányzatának a kezelésében áll és a szalontaiak által "Csonkatoronynak" nevezett műemlék épületben kereshető fel. Az épület egy, a törökdúlás után ide telepített hajdúk által épített, védelmi célokat szolgáló torony, amelynek építését 1636-ban fejezték be. Néhány évvel Arany János halála után fia, Arany László Szalonta városának adományozta édesapja hagyatékának egy jelentős részét. Ebből egy kiállítás, emlékszoba nyílt, majd később az Arany János Művelődési Egyesület megvásárolta az évtizedek óta kihasználatlan Csonkatornyot és Arany László további támogatásával fel is újította. A díszes bejárat, amelynek ékessége az Arany Jánost ábrázoló szobor csak később, 1907-ben készült el. Ebbe, a felújított épületbe költözött át ideiglenes kiállítóhelyéről, 1899. augusztusában az Arany János Emlékmúzeum. Azóta - megszakítás nélkül - ebben az épületben látogatható. Itt készítettük első csoportképünket.

Délután Nagyvárad központját néztük meg. A város kezdettől fogva egy nagyobb országrésznek, 1606-tól pedig az Erdélyhez kapcsolt Partium (Részek) néven ismert területnek a székhelye, központja volt. Közigazgatásilag még a török uralom idején is fontos hely maradt, mivel a várad a Magyarország területén létrehozott öt pasalik (budai, egri, kanizsai, temesvári, várad) közé tartozott. (A török birodalomban a pasalik volt a legnagyobb területi-közigazgatási egység.) Központi szerepköre nagyrészt a török uralom alóli felszabadulás után is megmaradt, majd az 1850-1867 közötti időszakban a Habsburgok által Magyarország területén megszervezett öt kerület egyikének a székhelye lett (soproni, pozsonyi, kassai, pest-budai, nagyvárad kerület.) Gondosan fejlesztették - mai szóval élve - az infrastruktúrát is.

A villamosközlekedés 1906 áprilisában indult meg, és 1912-re a villamosvonal hossza tekintetében Nagyvárad a vidéki városok között az első helyen állt. Az első telefonközpontot még 1888-ban átadták. Gyors ütemben haladt az utcák kövezése és korszerűsítése: a város 168 utcájából 120 volt burkolva. A vízművet 1895-ben helyezték üzembe, a villamosmű pedig 1903

decemberében indult meg, és a villanyáram fogyasztásában Nagyvárad mindössze hét év alatt a második helyre került - Budapest után! A közművek fejlesztésével javul a népesség egészségi állapota. Kiépült egy korszerű egészségügyi intézményhálózat, a városnak 1908-ban nyolc kórháza volt. A város népessége is gyors ütemben szaporodott. Míg 1869-ben még csak 28648 lakosa volt, a lélekszám 1910-ig 64169-re emelkedett és 1918-ra megközelítette a 72 ezret. Ez főképp a bevándorlásnak köszönhető. Bár lélekszáma szerint a Körösparti város az időszak végén sem tartozott a legelsők közé, a népsűrűség szempontjából csak Budapest előzte meg.

A város főtere - a Szent László tér - mai arculatát a századelőn nyerte el. A két legjelesebb épülete, a Városháza és a Sas-palota mellett az úgynevezett Moskovits-palota érdemel említést. A város nem szülte, hanem befogadta, majd többnyire a főváros felé repítette legtehetségesebb fiait. A múlt század végi város még nem tudta különösebbre készíteni Krúdy Gyulát, 1900-tól azonban az irodalmi életnek egyik csomópontjává vált, ahol közösen Ady Endre, Bíró Lajos és Nagy Endre fontos alapelveket fektettek le: az írói elhivatottságnak, a szabad megnyilatkozásnak a jogát, a modernnek a hagyományokhoz való viszonyát az örök újítás szellemében. Ady számára létfontosságú állomás volt a "Pece-parti Párizs"-ban eltöltött négy év, bár ezalatt csak egy verskötetete jelent meg (1903-ban) „Még egyszer” címmel. Publicisztikája annál gazdagabb volt. Ő Nagyváradot egyértelműen Debrecen elé helyezte, ezzel hosszú sajtóvitát indítva el.

Egyebek között így írt:

"Ez az én hitem és programom nem kaphat táplálékot Debrecentől, . hát röviden konstátálom, hogy Váradon igenis a legimponálóbb jelekben jósolja meg magát a jövő. Nálam ez nem lehet lokálpatrióta rajongás, mert én nem vagyok ősváradi,... sőt nem is kötöttem és nem is szándékozom kötni Nagyváradhoz az életem sorát. De szeretem, becsülöm és sokra tartom e várost, mert magyar, merész, munkás és modern. E város lelkében tehát benne van az én credom."

Ady ugyan valóban távozott a városból, de ott maradt szelleme s a helyi irodalmi élethez fűződő kapcsolata: 1908-ban ő és hat társa - Babits Mihály, Balázs Béla, Dutka Ákos, Emőd Tamás, Juhász Gyula és Miklós Jutka - létrehozta a Holnap antológiát, amelyet ma a modern magyar irodalom kiindulópontjának szoktak tekinteni. A Holnap-mozgalom elhallgatását

követően Nadányi Zoltán, Ligeti Ernő, Hegedűs Nándor és Tabéry Géza írásai jelentettek eseményt. Persze, a világháború kitörése véget vetett a több évtizedes békekorszaknak, megváltoztatta az addigra kialakult polgári életkeretet is.

Három órai utazás érkeztünk első szálláshelyünkre, Kolozsvárra, ahol finom vacsorával vártak minket. Szállásunk 2 ágyas, fürdőszobás szobák voltak, ahol nagyon jól éreztük magunkat.

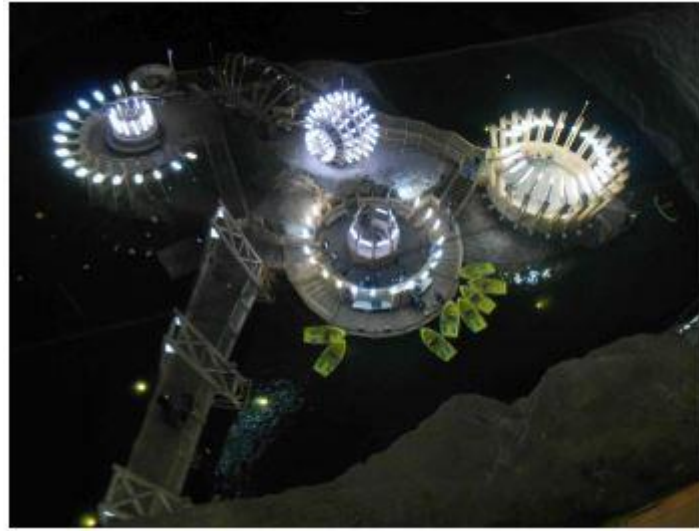

A második nap elején kolozsvári városnézésre került sor. Szerencsére akadtak segítők. Ők egy helyi magyar iskola tanulói voltak, akik körbe vezettek minket a városban. Rengeteg szép helyet láthattunk, nekünk legjobban a Kolozsvár főterén álló Szent Mihály templom fogott meg. Be is mehettünk. A templom belülről lélegzetállítóan szép volt, és sok-sok szobor díszítette. Majd megtekintettük Mátyás király szülőházát is. A kolozsvári gyerekektől jó hangulatban búcsúztunk el.

Ezzel az érzéssel utaztunk tovább a tordai sóbányába. Itt a tárnák nagyon mélyek, és néhol egy sziklafalra épített faúton kellett mennünk. Mondani sem kell, kicsit féltünk. Lementünk a tóhoz is, ami a legmélyebb bejárható a bányának. Mire innen újra visszajutottunk a felszínre, egy kicsit megizzadtunk.

Ezután tovább mentünk a tordai-hasadékhoz. Itt egy gyors folyású folyó mellett egy viszonylag szűk ösvényen túráztunk. A szinte merőlegesen felfelé ívelő sziklafalak nemcsak szép látványosságok, hanem kedvelt sziklamászó helyek is.

A túrázás után egy pizzázás következett, majd elutaztunk a szállásunkra, Algyógyra. Sajnos ekkorra már csak egy nap volt hátra az erdélyi kirándulásunkból.

A reggeli ébresztő után még mindenki egy kicsit kótyagos volt. Az előző két nap fáradságait még nem tudtuk kipihenni.

Miután mindenki megette reggelijét, elindultunk Vajdahunyadra. Az eldugott vár kívülről elég hátborzongató látványt nyújtott, belülről viszont nem volt olyan nagy, vagy ijesztő. Egy kis feladatot is meg kellett oldanunk, melynek ez a száz éves kötömeg volt a témája. Következő megállónk Déván volt. Siklóval mentünk fel a hegyre, a várban pedig lovagoknak öltözött csoport várt minket, akik érdekességeket mondtak a várról, és lehetett velük kardozni!

Nagyjából egy óra utazás után megérkeztünk Aradra, ahol miután megkoszorúztuk a tizenhárom aradi vértanú emlékművét, elbúcsúztunk idegenvezetőnktől. Ismét 5-6 óra buszozás várt ránk!

Gyönyörű helyeken jártunk, nagyon jól éreztük magunkat. Hazafelé kicsit elcsendesedtünk, többen mondták, hogy furcsa lesz hazamenni. Világot láttunk, önállóak voltunk három napig, nagyon jó volt ez a pár nap! 20 órára érkeztünk haza Pécsre.

A Pécsi Jókai Mór Általános Iskola tanulói köszönjük a lehetőséget, hogy ezen a szép és emlékezetes úton részt vehettünk.

Pécs, 2017. október 19.

Dunai Áron

Puskás Péter

Zámbóné Sandó Szilvia